

פקודת הנמלים [נוסח חדש], תשל"א-1971 •

פרק א': כללי

הגדרות

1. בפקודה זו –

"אמצעי הובלה" – כלי רכב, כלי שיט, כלי טיס או בעל חיים המשמשים להובלת טובין;
"בעל" – לענין טובין – לרבות מחזיק, מייבא, מייצא, נשגר, סוכן, בעל זכות הנאה או שליטה או עשייה בטובין וכל המתחזה להיות בעל כאמור, ולמעט פקיד נמל או פקיד מכס הפועלים בתפקידם הרשמי;

"הממונה על הנמלים" – מי שהשר מינהו למלא תפקידי הממונה על הנמלים;

"כלי שיט" – אנייה, סירה, ארְבָּה או כלי שיט אחר מכל סוג שהוא;

"כלי שיט זר" – כלי שיט שאינו רשום במרשם הישראלי כמשמעותו בחוק הספנות (כלי שיט), תש"ך-1960¹;

"מנהל נמל" – מי שהשר מינהו, בהודעה ברשומות, להיות מנהל נמל;

"מסוך מעבר או שטח סיוור" – מקום בשטח נמל שהממונה על הנמלים הועיד אותו להחסנת טובין או להנחתם עד שייפדו או שייעשה בהם אחרת כדין, או מקום כאמור הנתון לשם כך לשליטתו;

"נמל" – אחד הנמלים המפורטים בתוספת או נמל שהוסף לתוספת לפי סעיף 2;

"פקיד מוסמך" – פקיד נמל הרשאי או החייב לדרוש עשיית הדבר הנדון או לעשותו בעצמו, לרבות מנהל הנמל;

"פקיד נמל" – מי שנתון למרותו של הממונה על הנמלים או של מי שהוסמך לפי סעיפים 4 או 5, ולמעט פועל;

"השר" – שר התחבורה.

2. השר רשאי בצו להכריז שמקום פלוני בישראל יהיה נמל לענין פקודה זו או כל חיקוק אחר ולקבוע את תחום הנמל, את המקומות בנמל שישמשו רציפים ומחסנים לטעינת טובין, פריקתם והחסנתם, ואת גבולותיהם ושטחיהם של הרציפים והמחסנים.

3. השליטה על כל הנמלים וניהולם יהיו בידי הממונה על הנמלים, בכפוף לכל צו והוראה של השר.

4. (א) הממונה על הנמלים רשאי, ככתב תחום בידו, לאצול לאחר, דרך כלל או לענין פלוני או לסוג ענינים פלוני, כל סמכות מסמכויותיו לפי פקודה זו או תקנות לפיה.

¹ נקבע בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ביום י"ט בתמוז תשל"א (12 ביולי 1971) לפי סעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תשי"ח-1948; הצעת הנוסח פורסמה בהג"ח 20, עמ' 455.

נוסח חדש זה בא במקום פקודת הנמלים: חוקי א"י, כרך ב', פרק קי"ד, עמ' 1146; ע"ר 1937, תוס' 1 מס' 660, עמ' 1; מס' 671, עמ' 148; ע"ר 1939, תוס' 1 מס' 862, עמ' 5; ע"ר 1945, תוס' 1 מס' 1436, עמ' 116; ע"ר 1946, תוס' 1 מס' 1517, עמ' 174; מס' 1525, עמ' 191; ע"ר תשי"ט, תוס' א' מס' 33, עמ' 50; ס"ח 66, תשי"א, עמ' 34; ס"ח 79, תשי"א, עמ' 226; ס"ח 130, תשי"ג, עמ' 130; ס"ח 315, תשי"ד, עמ' 85; ס"ח 344, תשכ"א, עמ' 152; ס"ח 448, תשכ"ה, עמ' 92; ס"ח 480, תשכ"ו, עמ' 59; ע"ר 1939, תוס' 2, עמ' 814; ע"ר 1942, תוס' 2, עמ' 833; ק"ת תשי"ב, עמ' 1100; ק"ת תשכ"א, עמ' 434; ק"ת תשל"ל, עמ' 911.

¹ ס"ח 315, תשי"ד, עמ' 70.

(ב) אצילה לפי סעיף זה –

(1) יכול שתינתן בתוקף למפרע;

(2) לא תמנע את הממונה על הנמלים מהשתמש בכל סמכות הנתונה לו לפי פקודה זו או תקנות לפיה.

הסמכה לשמש בתפקיד של מנהל גמל

5. (א) הממונה על הנמלים רשאי, בכתב חתום בידו, להורות דרך כלל או לענין פלוני או לסוג ענינים פלוני, שאדם הנקרב בכתב ישתמש בכל סמכות מהסמכויות הנתונות למנהל הנמל לפי פקודה זו או תקנות לפיה, או יבצע כל תפקיד המוטל לפי פקודה זו או תקנות לפיה על מנהל הנמל.

(ב) הסמכה לפי סעיף זה –

(1) יכול שתינתן בתוקף למפרע;

(2) לא תמנע את מנהל הנמל מהשתמש בכל סמכות הנתונה לו לפי פקודה זו או תקנות לפיה.

הסמכה לגביית תשלומים

6. בכל כתב לפי סעיפים 4 או 5 המסמיך אדם לגבות תשלום שנקבע, רשאי הממונה על הנמלים, באישור השר, על אף האמור בפקודה זו או בכל חיקוק, להורות שהאדם הגובה את התשלומים מכוח ההסמכה יהיה רשאי ליטול אותם או מקצתם לעצמו, או שייעשה בהם או במקצתם בכל דרך אחרת שתפורש בכתב ההסמכה; אישור השר לפי סעיף זה יכול שיינתן בתוקף למפרע.

הצגת כתב הסמכה

7. מי שהוסמך לפי סעיפים 4 או 5 יציג דרך קבע העתק של כתב ההסמכה בצורה, במקום ובמצב שהורה עליהם מנהל הנמל.

שמירת סמכויות

8. שום דבר האמור בפקודה זו לא יפגע בכל סמכות הנתונה למנהל אגף המכס והבלו או לכל פקיד מכס אחר לפי פקודת המכס או לפי כל דין אחר.

פרק ב': שירותים טעוני רישוי

רישוי כלי שיט

9. לא ישתמש אדם בכלי שיט בתחום נמל ולא ישיט אותו ממל אל נמל, או בים, באגם או בנהר שבפנים הארץ, להעברת אנשים או טובין אל כלי שיט או ממנו, בתמורה, או לכל שירות אחר, אלא אם יש על כלי השיט רישיון מאת מנהל נמל הרישום שלו.

תקנות לרישוי כלי שיט

10. השר רשאי בתקנות –

(1) להסדיר, לאסור או להגביל מתן רישיון לפי סעיף 9, העברתו או חידושו,

ולקבוע תנאים שלפיהם יינתן, יועבר או יחודש;

(2) להורות שיצויין על כלי שיט רשוי לפי סעיף 9 מספר הנוסעים ומשקל הטובין שמוותר להסיע בו וכמותם.

רישוי עובדים בנמל

11. (א) סיראי, ארפאי, דייג, סוור, ספך אניות, נציג בית מלון ואנשים אחרים העוסקים במקצוע או בעבודה בתחום נמל, בין בים ובין ביבשה, חייבים להשיג רישיון מאת מנהל הנמל ולשלם בעדו את האגרה שנקבעה.

(ב) סוכן מכס הרשום לפי חוק סוכני המכס, תשכ"ה–1964², פטור מרישיון לפי פקודה זו.

(ג) מי שקיבל רישיון לפי פקודת הדיג, 1937³, פטור מאגרת רישיון לפי פקודה זו כדי לבקר בנמל לענינים הקשורים בדיג בלבד.

² ס"ח 440, תשכ"ה, עמ' 16. ³ ע"ר 1937, תוס' 1 מס' 667, עמ' 137.

12. (א) השר רשאי לקבוע תעריפי תשלומים בעד סירות או כל שירות אחר בכל נמל ומשנקבע תעריף כאמור לשירות, לא ייגבה בעדו כל תשלום זולת התשלום שנקבע.
- (ב) האחראי לכלי שיט המועסק בשירות שנקבע לו תעריף יחזיק אצלו בזמן ההעסקה העתק של התעריף ויציג אותו לפי הדרישה לפני כל אדם החייב לשלם בעד השירות או לפני פקיד הנמל, פקיד המכס או שוטר.
13. לא ישמש אדם נָתָב אלא אם קיבל רשיון לכך מהשר.

רשיון נתבים

פרק ג': מפירת טובין וטיפול בהם

14. לא יימסרו טובין ממשמורתו של הממונה על הנמלים אלא אם נעשו שתי אלה:
- (1) הרצוג הוראת מסירה, כטופס שאישר הממונה על הנמלים, ותעודת מִפְּדָה של המכס;
- (2) שולמו כל אגרות הנמל וההיטלים האחרים שעליהם.
15. הממונה על הנמלים רשאי לראות כבעל הטובין או כשלוחו את האדם ששמו נקוב בהוראת המסירה, שהוציא קברניט של כלי שיט או שלוחו או כל מוביל אחר, והאומרת שהוא האדם אשר לו או לפקודתו יש למסור את הטובין שהובלו בכלי השיט או באמצעי ההובלה האחר.
16. רשאי הממונה על הנמלים לדרוש מבעל הטובין המתוארים בהוראת המסירה או משלוחו שיוכיחו, בתצהיר או בהצגת מסמכים, כי הבעלות על הטובין היא כפי שטוענים לה וכי תיאורם נכון, ורשאי הוא לסרב למסור את הטובין עד שיוכח הדבר כאמור.
17. בעל טובין רשאי למלא הוראות פקודה זו או תקנות לפיה על ידי שלוחו שהורשה כדין; שלוח כזה יהיה אדם העובד בשביל בעל הטובין בלבד או סוכן מכס הרשום לפי חוק סוכני המכס, תשכ"ה-1964.
18. פקיד נמל רשאי לדרוש משלוח להציג את כתב ההרשאה של השולח שכשמו הוא מתאמר לפעול, ואם לא הוצג כתב ההרשאה רשאי הוא שלא להכיר בשליחותו.
19. (א) מי שפועל כשלוחו של הבעל לענין מעניני פקודה זו או תקנות לפיה יראו אותו כבעל הטובין, ולפי זה יהיה אחראי אישית לתשלום כל אגרות נמל והיטלים אחרים שעל הטובין ויהיה חייב לעשות כל פעולה בנוגע לטובין שהבעל חייב לעשותה לפי פקודה זו או תקנות לפיה.
- (ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מאחריותו של השולח.
20. (א) מי שייפה כוחו של שלוח בנוגע לטובין בכל ענין מעניני פקודה זו או תקנות לפיה יהיה אחראי לכל פעולה והצהרה של שלוחו, ולפי זה אפשר יהיה לתבעו בשל עבירה שעבר השלוח בנוגע לאותם טובין כאילו הוא עצמו עבר את העבירה.
- (ב) שולח כאמור לא יידון למאסר אלא אם הסכים בפועל למעשה העבירה.
- (ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מאחריותו הפלילית של השלוח.

חובת השלוח להציג הרשאתו

אחריות השלוח

אחריות השולח

21. (א) הגיעו טובין למשמורתו של הממונה על הנמלים ולא נתבעו תוך שלושה חדשים מהיום הקובע ולא הותרו רשימונותיהם לפי פקודת המכס⁴, רשאי הממונה על הנמלים למכרם.

זבין שרשימונ
לא הותר ולא
תבעו

(ב) "היום הקובע", בסעיף זה, כיבוא – היום שבו נגמרה בנמל היבוא פריקת המטען של כלי השיט שהביא את הטובין, וכיצוא – היום שבו ניתנו הטובין למשמורתו של הממונה על הנמלים.

(ג) על אף האמור בסעיף זה רשאי הממונה על הנמלים למכור טובין פְּסִידים בכל זמן שימצא מתאים.

22. הגיעו טובין למשמורתו של הממונה על הנמלים, והותרו רשימונותיהם לפי פקודת המכס, ולא נתבעו ולא סולקו על ידי בעליהם תוך שכעה ימים מיום התרת הרשימונות, או תוך תקופה נוספת שהתיר הממונה על הנמלים, רשאי הממונה על הנמלים למכרם.

זבין שרשימונ
הותר ולא נתבעו

23. מכירת טובין לפי סעיפים 21 ו-22 תיערך בדרך שנקבעה ובדמי המכר ייעשה כפי שנקבע.

הראות משלימות
למכירת טובין

24. הממונה על הנמלים רשאי, אם שוכנע שהדבר דרוש למניעת צפיפות יתירה בתנועה בנמל, לסלק מהנמל כל סחורה, חבילות, בעלי-חיים, מטען נוסעים או מטען אחר שהבעל לא הוציאם תוך זמן שקבע הממונה על הנמלים, ולהחזיקם על חשבון הבעל במקום שיראה מתאים לכך, ובלבד שניתנה הודעה מוקדמת לבעל להוציאם כאמור; אם הבעל או מענו לא היו ידועים לממונה על הנמלים, יפרסם את ההודעה בדרך הנראית לו.

שמירת טובין על
חשבון הבעל

25. המדינה והממונה על הנמלים לא ישאו באחריות בשל כל הפסד או נזק לטובין שעה שהיו במשמורתו של הממונה על הנמלים אלא אם פקיד נמל או עובד של הממונה על הנמלים גרם להם במזיד.

עטור מאחריות

פרק ד': סילוק כלי שיט טבועים ונטושים

26. "כלי שיט", בפרק זה – לרבות גופו, מטענו, ציודו, צידתו ונטלו של כלי השיט וכל דבר או אוסף דברים שהוא חלק מהם.

הגדרה

27. (א) כל מקום בישראל שטבע בו כלי שיט או עלה על שרטון או ניטש, ולדעת הממונה על הנמלים הוא מכשול או סכנה לניווט, או מכשול לשימוש בנמל, או עלול להיות כך, רשאי הממונה על הנמלים לדרוש בכתב מבעל כלי השיט לְמְשׁוֹת את כלי השיט, לסלקו או להשמידו, או להתחיל באחת הפעולות האלה, תוך הזמן ובדרך שנקבעו באותה דרישה, והבעל חייב לקיים את הדרישה על חשבונו.

דרישה לסילוק
מבעל כלי שיט

(ב) לא היו בעל כלי השיט או מענו ידועים לממונה על הנמלים, יראו דרישה שפורסמה ברשומות, ללא ציון שם הבעל, כאילו נמסרה לו כדין.

(ג) כלי שיט שטבע או עלה על שרטון או ניטש כאמור בסעיף קטן (א) לפני י"ט באלול תש"י (1 בספטמבר 1950) ולא נמשה או סולק או הושמד על ידי בעלו – דינו כדין כלי שיט שבעלו לא קיים דרישה לפי סעיף זה.

(ד) נוסח הדרישה ואופן מסירתה יהיו כפי שנקבע בתקנות.

28. לא קיים בעל כלי השיט דרישה לפי סעיף 27, או ראה הממונה על הנמלים הכרח או תועלת למשׁוֹת, לסלק או להשמיד את כלי השיט, או להתחיל באחת הפעולות האלה, לפני

סילוק על ידי
הממונה

4 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

תום הזמן הנקוב בדרישה, רשאי הממונה על הנמלים לשים ידו על כלי השיט ולמחותו, לסלקו או להשמידו; ואולם אם בעל כלי השיט או מענו לא היו ידועים לו ופורסמה דרישה ברשומות כאמור בסעיף 27 (כ), לא יהיה הממונה על הנמלים רשאי לנהוג בכלי השיט כאמור לפני תום שני חדשים מיום פרסום הדרישה.

סימון עד לסילוק

29. עד למשייתו, סילוקו או השמדתו של כלי השיט רשאי הממונה על הנמלים, על חשבון הבעל, להאיר את כלי השיט, לסמנו כמצופים ולעשות כל פעולה דרושה כדי למנוע או לצמצם כל סכנה הכרוכה במציאות כלי השיט באותו מקום.

כיסוי הוצאות הממונה

30. הפעיל הממונה על הנמלים את הסמכויות הנתונות לו בסעיפים 27 עד 29, כולן או מקצתן, זכאי הוא להיפרע מבעל כלי השיט את ההוצאות שנגרמו אגב הפעלת סמכויותיו או למכור את כלי השיט בדרך שתיראה לו; היו דמי המכר עודפים על ההוצאות, יחזיק בעודף כנאמן לטובת האדם הזכאי לו; היו ההוצאות עודפות על דמי המכר, זכאי הממונה על הנמלים להיפרע את הפרש מבעל כלי השיט.

מכירה במקום סילוק

31. באחת הנסיבות האמורות בסעיף 28 רשאי הממונה על הנמלים למכור את כלי השיט כשהוא טבוע או תקוע בשרטון או כשהוא נטוש, בין תמורת משייתו או סילוקו על ידי הקונה ובין בכל תמורה או דרך אחרת; היו דמי המכר עודפים על ההוצאות, ינהגו בהם לפי סעיף 30.

הודעה על מכירה

32. ארבעה עשר יום לפחות לפני מועד המכירה של כלי שיט לפי סעיפים 30 או 31 יפרסם הממונה על הנמלים הודעה על כך בשני עתונים יומיים עבריים בישראל; אולם בכלי שיט שלפי ידיעת הממונה הוא רשום במדינת חוץ – תפורסם ההודעה בעתון יומי אחד שבאותה מדינה ובעתון יומי עברי אחד בישראל.

כח הקנין

33. כדי להסיר ספק נאמר בזה שכלי שיט הנמכר לפי סעיפים 30 או 31 יעמוד לקנין הקונה כשהוא נקי מכל משכנתה, שעבוד ועיקול שהיו רוכצים עליו ערב המכירה; ולאחר שכל ההוצאות שהוציא הממונה על הנמלים, בשימוש בסמכויותיו לפי הסעיפים האמורים לגבי אותו כלי שיט, ינוכו מדמי המכר, יחולו המשכנתה, השעבוד או העיקול על עודף דמי המכר.

שמירת התחלה

34. הוראות פרק זה באות להוסיף על ההוראות של פקודת סחורות נטרפות ודמי הצלה⁵, פקודת הגזיקין [נוסח חדש]⁶ וכל דין אחר בר-תוקף, ולא לגרוע מהן.

פרק ה': המשמעת בנמל

מניעת הנפתם של דגלים מסויימים

35. (א) השר רשאי להתקין תקנות הבאות למנוע מהניף או מהציג על כלי שיט דגל או סמל זולת דגלו הלאומי, דגל ישראל, דגלי איתות או דגל ימי רשמי או דיפלומטי, כל זמן שכלי השיט נמצא בנמל או במעגן ישראליים.

(ב) השר רשאי, אם ראה נסיבות מצדיקות זאת, לנקוט אמצעים הדרושים לדעתו כדי למנוע הנפה או הצגה כאמור בסעיף קטן (א) ולהחליט מתי ובאיזו מידה יש לנקטם; סמכות זו יכול שתופעל על ידי פקיד שמינה לכך השר, ובכפוף למינוי כאמור תופעל על ידי הממונה על המתון שבו נמצא הנמל או המעגן.

⁵ חוקי איי, כרך ג', פרק קנ"ה, עמ' 1544.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 268.

36. (א) מי שממונה על כלי שיט או נמנה עם צוות כלי שיט יציית בכל עת להוראותיו של מנהל הנמל או של כל פקיד מוסמך אחר בדבר —

(1) האופן והזמן שבהם יסיע את כלי השיט לרציף, או יקרבו אליו, יענינו לידו או ירחיקו ממנו;

(2) הרציף שאליו יוליך את כלי השיט לשם העלאת נוסעים או הורדתם או טעינת טובין או פריקתם;

(3) מהות הטובין שיטעין או יפרוק ברציף;

(4) אופן העלאתם של נוסעים על כלי שיט או הורדתם ממנו, או אופן טעינתם של טובין על כלי שיט או פריקתם ממנו.

(ב) "רציף" — בסעיף זה — לרבות כלי שיט, מזוז וכל מקום אחר בתחומי הנמל.

37. (א) מנהל נמל רשאי בכל עת להרחיק מהנמל אדם —

(1) האשם בהתנהגות פרועה שם;

(2) המסרב למלא הוראה חוקית שנתן אדם שהוסמך לכך כדין ושמטרתה קיום הסדר הטוב בנמל ובפעולות הנעשות בו;

(3) החייב להשיג רשיון לעסוק במקצועו בנמל והוא מבקר בנמל בלי שהשיג רשיון כאמור.

(ב) סירב האדם לעזוב את הנמל, רשאי כל פקיד נמל, פקיד מכס או שוטר להרחיקו

בכוח.

פרק ו': אגרות נמל ותעריפי שירותים

38. השר רשאי להתקין תקנות —

(1) המטילות את האגרות שלהלן, כולן או מקצתן, לכל הנמלים או למקצתם:

(א) אגרות מאור;

(ב) אגרות מצוף;

(ג) אגרות עגינה;

(ד) אגרות גרירה;

(ה) אגרות רתיקה;

(ו) אגרות ניתוב;

(ז) אגרות מְמֶשֶׁה;

(ח) אגרות בעד החסנת טובין או הנחתם במסוך מעבר או בשטח סיוור;

(2) המטילות את האגרות שלהלן לרציף שבנמל או למקום כניסה לפי סעיף

6 (א) (2) לפקודת המכס:

(א) אגרות מְנַגֵּשׁ;

(ב) אגרות רציף, על טובין או סוג של טובין העוברים את הרציף או

בכנסים דרך מקום הכניסה;

(ג) אגרות נוסעים;

- (3) הקובעות את שיעורי האגרות, את פקיד הנמל שיש לשלם לו את האגרות, ואת המועד והמקום לתשלומן;
- (4) הקובעות מי יחוב כתשלום אגרות רציף על טובין ומורות בדבר עיכובם ומכירתם של טובין שבעדם לא שולמו האגרות במועדן;
- (5) בדבר פטור כלי שיט או סוגי כלי שיט, או טובין או סוגי טובין, מתשלום אגרות לפי סעיף זה, פטור חלקי או שלם, ולהתנות את הפטור בתנאים;
- (6) בדבר תשלומן וגבייתן של האגרות לפי סעיף זה ולהקלת גבייתן.

39. היה לדעת מנהל הנמל צורך למדוד כלי שיט כדי לברר את התפוסה לשם הערכת אגרות נמל, תבוצע המדידה בדרך שנקבעה לאחר שבעל כלי השיט ישלם אגרת מדידה כפי שנקבע.

40. מנהל נמל לא ירשה לכלי שיט, לעזוב את הנמל אלא אם שוכנע ששולמו אגרות הנמל, מכס, דמי הסגר ושאר תשלומים בעד כלי השיט או טובין שעליו, או שיש ערובה, לתשלומם, והוא רשאי שלא להרשות שיוצאו משטח הנמל טובין שיש עליהם תשלום כאמור לפני ששוכנע ששולם או יש ערובה לתשלומם.

41. הודיע פקיד מוסמך לפקיד המכס שמתפקידו ליתן לכלי שיט תעודת מפדה, כי בעד כלי השיט או טובין שעליו לא שולמו אגרות נמל או תשלומים אחרים בסכום שפורש בהודעה, לא יתן פקיד המכס לכלי השיט תעודת מפדה אלא אם שוכנע שהסכום שולם או יש ערובה לתשלומם.

42. (א) על פי בקשת הקברניט של ספינת דיג זרה הנוהגת לפקוד נמל, רשאי הממונה על הנמלים ליתן תעודה המרשה לספינה להשתמש בנמלים; בעד תעודה כאמור ישלם קברניט הספינה את האגרה שנקבעה לרישום כלי שיט ישראלי על פי חוק הספנות (כלי שיט), תש"ך-1960.

(ב) כל זמן שיש בידי הקברניט תעודה כאמור, תהיה הספינה שעליה ניתנה פטורה מאגרות נמל בכל נמל.

(ג) הצגת התעודה היא תנאי יחיד ומספיק לפטור לפי סעיף זה.

פרק ז': עריקה ואי-הצטרפות

43. "כלי שיט", לענין פרק זה - כלי שיט ישראלי כמשמעותו בחוק הספנות (כלי שיט), תש"ך-1960.

44. אדם שנשכר ושירת כימאי בכלי שיט ונטשו בחוץ לארץ, ללא סיבה מספקת, על מנת שלא להמשיך שירותו בו, הריהו עריק, ודינו - מאסר שנה אחת או קנס שלא יעלה על השכר שהיה נשכר בכלי השיט במשך שנה.

45. העדרו של אדם כאמור בסעיף 44 מכלי השיט בשעת הפלגתו מנמל בחוץ לארץ ולפני גמר שכירותו, ורישום העדרו זה ביומן הרשמי, ישמשו ראיה על נטישתו את כלי השיט ללא סיבה מספקת ועל מנת שלא להמשיך שירותו בו, כל עוד לא הוכיח היפוכו של דבר.

46. מי שנשכר כימאי וללא סיבה מספקת לא הצטרף לכלי השיט שלו בהפליגו בים מנמל בחוץ לארץ, דינו - מאסר חודש ימים או קנס שלא יעלה על השכר שהיה נשכר בכלי השיט במשך חודש ימים.

47. (א) מי שהורשע לפי פרק זה חייב להחזיר כל עודף שכר ששולם לאדם אחר שנשכר כימאי במקומו, ובית המשפט שהרשיעו רשאי לצוות להחזיר את העודף וכן כל סכום ששולם לו על חשבון התקופה שנשכר לשרת בכלי השיט ולא שירת בו.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של בעל כלי השיט לכל סעד משפטי שהוא זכאי לו על פי חוק אחר, ובלבד שלא יהיה זכאי לסעד על נזק אחד יותר מפעם אחת.

עיקול שכר

48. ראה בית משפט המוסמך לדון בעבירה לפי פרק זה שיש יסוד להניח כי ימאי פלוני עבר עבירה כזאת, רשאי הוא, לפי בקשתו של בעל כלי השיט או של היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, להטיל עיקול על השכר המגיע לימאי להבטחת כל סכום שהימאי עשוי להתחייב בו לפי פרק זה.

חפצים

49. (א) מי שנשכר כימאי לשירות בכלי שיט ונטשו או לא הצטרף אליו בהפליגו ממקום בישראל או ממקום בחוץ לארץ בתחילת המסע או בהמשכו, בין אם מעשהו מהווה עריקה ובין אם לאו, והשאיר חפציו בכלי השיט – יפקיד קברניט כלי השיט את החפצים, בהקדם ככל האפשר, בתחנת משטרה בנמל ישראלי בצירוף רשימה המציינת את שם בעלם ואת שם כלי השיט, והממונה על התחנה יאשר בכתב את קבלת החפצים.

(ב) חפצים שבעלם לא תבע אותם תוך ששה חדשים מהיום שהופקדו, יהיו לנכסי המדינה וינהגו בהם כפי שיוורה השר.

פרק ח': עבירות

עבירות נמלים

50. אלה דינם מאסר שלושה חדשים או קנס 250 לירות, ובעבירה שניה או בעבירה שלאחריה – מאסר ששה חדשים או קנס 500 לירות:

- (1) הדורש, או המטיל במישרין או בעקיפין, תשלום בעד שירות בסכום העולה על תעריף ברתוקף אותה שעה;
- (2) הממונה על כלי שיט רשוי לפי פקודה זו שהסיע בו נוסעים או טובין במספר, בכמות או במשקל העולים על המותר;
- (3) המשיט כלי שיט תוך הפרת הוראות סעיף 9 או תקנה לפי סעיף 10(2);
- (4) החייב להשיג רשיון לעסוק במקצועו בנמל והוא מבקר בנמל בלי שהשיג רשיון כאמור;
- (5) המסרב למלא הוראה חוקית שנתן אדם שהוסמך לכך כדין ושמטרתה קיום הסדר הטוב בנמל והנהלתו;
- (6) המפריע לפקיד נמל או לעובד של הממונה על הנמלים בכיצוע תפקידם;
- (7) המסרב למלא, או נמנע מלמלא הוראה של פקודה זו שלא נקבע בה עונש אחר בשל הפרתה.

המפליג ללא רשות

51. קברניטו של כלי שיט שהוציא את כלי השיט מנמל בלי שהשיג תחילה ממנהל הנמל רשות בכתב לעשות כן, דינו – קנס 500 לירות, נוסף לכל תשלום כאמור בסעיף 40.

המשתמש מתשלום אגרות

52. המסלק בלי הרשאת פקיד מוסמך טובין שלא שולמו בעדם אגרות נמל או תשלומים אחרים כדין ולא ניתנה ערובה לתשלומם, או משתמש מלשלם אגרות או תשלומים כאמור, דינו – מאסר שנה אחת או קנס 500 לירות, בנוסף לאגרות ולתשלומים כאמור.

53. המשמש נתב כלי רשיון והמסרב למלא או נמנע מלמלא הוראה שנקבעה בדבר נתבים, עבירות נתב דינו – מאסר שנה אחת או קנס 500 לירות.

מילוי תפקיד
ע"י בלתי מוסמך

54. הממלא, בין בישראל ובין מחוצה לה, תפקיד בהשטת כלי שיט הרשום בישראל, כשאין הוא מוסמך לכך לפי פקודה זו או לפי כל תקנה שהותקנה לפיה, ובעל כלי שיט הרשום בישראל המרשה לאדם למלא תפקיד בהשטתו כאמור, דינם – מאסר שנה אחת או קנס 1000 לירות.

שחד והעדפה

55. (א) כל הרשאי כדין להטעין או לפרוק טובין בנמל או להסדיר טעינה או פריקה כאמור, או המועסק בנמל או בענין הכרוך בנמל, שעשה אחד המעשים שלהלן, דינו – מאסר שלושה חדשים או קנס 250 לירות, ובעבירה שניה או בעבירה שלאחריה – מאסר ששה חדשים או קנס 500 לירות; ואלה המעשים:

(1) קיבל סכום כסף או כל דבר בדרך של פרס או שחד כעד העדפה שלא כשורה במילוי תפקידו או בעד עשיית דבר הנוגע לתפקידו או בעד אי-עשייתו;

(2) העדיף שלא כשורה או גילה משוא פנים בטעינת טובין או פריקתם או בהסדרת טעינה או פריקה כאמור.

(ב) מי שנתן או הציע פרס או שחד לאדם כאמור כסעיף קטן (א), דינו כדין המקבל.

(ג) הוראות סעיף זה אינן באות לגרוע מכל עונש שנקבע בחוק אחר, ובלבד שלא ייענש אדם פעמיים על עבירה אחת.

חסר

56. טובין שיובאו לנמל, או יוצאו או עומדים להיות מיוצאים ממנו, ונמצא כי משקלם, כמותם או תיאורם נמסר בחסר, או שלא בדיוק, במסמך שהוגש לפקיד נמל לשם קביעת אגרות הנמל המגיעות בעד הטובין, יהיה בעל הטובין חייב לשלם לממונה על הנמלים את הסכום שיקבע הממונה על הנמלים ושלא יעלה על כפל האגרות הנכונות בעד מלוא המשקל או הכמות של משלוח הטובין האמור, והסכום ניתן להיפרע כאילו הוא חוב המגיע למדינה.

סמכות לכפר

57. הממונה על הנמלים או פקיד נמל אחר שמינה לכך השר רשאי לכפר, בקבלת סכום כסף שיקבע, על כל עבירה או מעשה שנעשו, או שיש חשד סביר שנעשו, תוך הפרת פקודה זו, והקנס שנקבע להם אינו עולה על 500 לירות; שולם סכום כאמור, לא יינקטו הליכים נוספים נגד הנאשם, ואם הוא במשמורת – ישוחרר.

סמכות לבטל רשיון

58. הורשע אדם בעבירה לפי פקודה זו רשאי בית המשפט לבטל כל רשיון שניתן לו לפיה, ומשעשה בית המשפט כן רשאי הממונה על הנמלים לבטל כל רשיון שניתן לכלי השיט שלגביו נעברה העבירה.

סמכות להתלות רשיון

59. (א) המסרב או נמנע למלא הוראה חוקית שנתן אדם שהוסמך לכך כדין ושמתרתה קיום הסדר הטוב בנמל וכנעשה בו, ולא הוכיח שהיתה סיבה סבירה למחדלו, רשאי הממונה על הנמלים להתלות, לתקופה שלא תעלה בשום פעם על עשרה ימים, כל רשיון שניתן לכלי שיט של אותו אדם או לכלי שיט שהאדם נמנה עם צוותו.

(ב) התליה לפי סעיף זה לא תפגע בכל תביעה שתוגש לאחר מכן נגד האדם; הוגשה נגדו לאחר מכן תביעה המכוססת על אותן עובדות שבגללן הותלה רשיונו, והוא זוכה, לא תשמש ההתליה עילה לתובענה נגד המדינה ולא ישא הממונה על הנמלים באחריות אזרחית או פלילית בשל ההתליה; זוכה האדם לפני גמר תקופת ההתליה, תיגמר ההתליה מיד עם הזיכוי.

פרק ט': תקנות

תקנות

60. השר רשאי להתקין תקנות לכל אחד מענינים אלה:

- (1) (א) קביעת הנמלים שכלי שיט יירשמו בהם, סימון כלי שיט ומדידתם בשעת רישום, ואגרות הרישום והמדידה;
- (ב) הסדרת מתן רשיונות לפי פקודה זו מאת מנהל הנמל, העברת רשיונות וחדושים והתנאים והאגרות לכל אלה, והסדרת ביטול רשיונות כאמור;
- (ג) קביעת הכשירות הדרושה לנתבים, הסדרת התנהגותם והביצוע הנכון של תפקידיהם וקביעת האגרות או גמול אחר שיקבלו;
- (ד) פיקוח על כלי שיט הנכנסים לתחומי נמל או המצויים בו;
- (ה) הסדרת הזמן והאופן לכניסת כלי שיט לנמל, שהייתו בו ויציאתו ממנו, ועמדתו, מיקומו והרחקתו שעה שהוא בנמל;
- (ו) הסדרת העמדה שבה יטעון או יפרוק כלי שיט את מטענו או יעלה או יוריד את נוסעיו או יטעון או יפרוק נטל בנמל;
- (ז) הסדרת התנאים שבהם יתקיימו בנמל טעינת טובין, פריקתם, החסנתם ומסירתם והעלאת נוסעים והורדתם;
- (ח) הסדרת כניסתם של בני אדם, בעלי חיים ורכב לנמל והרחקתם ממנו;
- (ט) שמירת הסדר בנמל;
- (י) הגנתם, שמירתם ובטיחותם של כלי שיט, סחורות, בעלי חיים ובני אדם בנמל;
- (יא) איסור על זיהום מי נמל, בתיב מים, נהר הראוי לשיט או כל מקום ביבשה שממנו עלולה הזוהמה להיסחף לנמל, לנתבי מים או לנהר הראוי לשיט, ואין נפקא מינה לענין פסקת-משנה זו אם הזוהמה מקורה בחמרי פסולת או בכל חומר אחר מוצק או נוזל; תקנות לפי פסקת-משנה זו יותקנו רק לאחר התייעצות בשר הבריאות;
- (יב) קביעת אגרה בעד הצבת שומר על כלי שיט לפי הוראת הממונה על הנמלים או מנהל הנמל;
- (יג) קביעת ימי העבודה ושעות העבודה לנמל, והאגרות בעד שירותי פקידי נמל כאשר מותרת עבודה בשעות נוספות;
- (יד) הוראות בדבר מתן תעודות מאת הממונה על הנמלים או כל רשות אחרת שנקבעה בפקודה זו או בתקנות לפיה וקביעת האגרות בעד תעודה כאמור;

(טו) קביעת האגרות בעד סידורים ושירותים אחרים שסיפק אותם הממונה על הנמלים או כל רשות אחרת שנקבעה בפקודה זו או בתקנות לפיה;
(טז) קביעת הטופס לדרישה לפי סעיף 27, אופן מסירתה והאדם שאליו תימסר, והחובות שיוכל הממונה על הנמלים להטיל על האדם כדי להבטיח שימלא אחרי הדרישה, לרבות מתן ערבות או ערבון;

(יז) מתן ערבות או ערבון למילוי הוראות פקודה זו או תקנות לפיה, תנאיהם, סכומם, צורתם, תקופתם ודרכי הפקדתם, וכן גבייתם ותילוטם אם לא נתקיים תנאי מתנאיהם;

(יח) הבטיחות של השיט ושל חיי בני אדם במימי חופין, באגמים, בנהרות ובשאר מקומות הראויים לשיט, בין שהם טבעיים ובין שהם מלאכותיים – על ידי הטלת הסדר או פיקוח על השיט, לרבות איסורו, הגבלתו או התנייתו, הכל במידה שהבטיחות מחייבת זאת; ואולם כלי שיט שעיקר עיסוקם דיג, איסור כניסתם לאזור מסויים טעון התייעצות בשר החקלאות;

(2) (א) הוראות בדבר בדיקת כלי שיט מפעם לפעם כדי לוודא את כושר השיט שלהם;

(ב) הגדרתו וקביעתו של כל כלי שיט ככלי שיט כשר לשיט או לא-כשר לשיט;

(ג) איסור על הפלגתו או על השטתו של כלי שיט לא-כשר לשיט הנמצא בישראל, ולגבי כלי שיט הרשום בישראל – אף כשהוא נמצא בחוץ לארץ, ומניעת הפלגה או השטה שנאסרה כאמור;

(ד) הכשירות הדרושה לקצינים, למהנדסים ולמלחים של כלי שיט;

(ה) בחינות לקציני כלי שיט, למהנדסיהם ולמלחיהם והסמכתם, בקורת תעודות סמיכות זרות וההכרה בהן, והאגרות בעד בחינות, הסמכות ובקורת תעודות כאמור;

(ו) ניהול יומן רשמי בכלי שיט הרשומים בישראל והחזקתו, הרישומים שייעשו בו והבקורת עליו;

(ז) אישור העתקים מוסמכים מרישומים כאמור כפסקת-משנה (ו); העתק שאושר כאמור יתקבל כראיה בכל הליך משפטי;

(ח) ביצוע הוראותיהן של אמנות בין-לאומיות לעניני ספנות ישראל היא צד להן;

(ט) הטלתה והסדרתה של חובת ביטוח כלי שיט מגועי מפני סיכוני צד שלישי;

(3) כל דבר שיש חובה או רשות לקבעו לפי פקודה זו;

(4) כל הדרוש לביצוע יעיל של מטרות פקודה זו והוראותיה.

61. (א) כדי למנוע צפיפות בנמל רשאי השר להתקין תקנות בדבר הפסקת טעינה על כלי שיט או פריקה מהם ובדבר הסדרת טעינה, פריקה, שטעון, קבלה, החסנה, הנחה ומסירה של טובין ופיקוח על פעולות אלה.

תקנות למניעת צפיפות

(ב) הפסד שנגרם לקברניט כלי שיט או לבעלו או לבעל טובין עקב הפסקה או הסדרה לפי סעיף זה, לא ישמש עילת תביעה נגד המדינה או הממונה על הנמלים או כל פקיד נמל.

(ג) מנהל הנמל יודיע בכתב לקברניט כלי השיט או לצדדים מעוניינים אחרים, לפי דרישתם, את הנימוקים להפסקת טעינה או פריקה של מטענים לכלי שיט או ממנו או לאיסור הנחת טובין על הרציפים בנמל או על רציף פלוגי בו.

62. הממונה על הנמלים רשאי להתקין תקנות המסדירות העסקתם של סבלים העובדים בשטח נמל ולקבוע את השכר בעד שירותיהם.

תקנות להעסקת סבלים

63. תחילתו של נוסח חדש זה היא ביום י"א באלול תשל"א (1 בספטמבר 1971).

תחילה

התוספת

(סעיף 1)

אילת	אשקלון	טבריה	עכו
אשדוד	חיפה	יפו	תל-אביב

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

לוח השוואה

הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם	הסעיף החדש	הסעיף הקודם
46	(3)114	30	(2)א13	שם	1
47	(4)114	31	(א2)א13	1	2
49	(5)114	32	(ב2)א13	2	3
48	(6)114	33	(ג2)א13	3	א3
50	(1)15	26	(3)א13	4	ב3
51	(2)15	34	(4)א13	5	ג3
52	(א2)15	37	14	6	ד3
53	(3)15	35	א14	7	ה3
58	(4)15	14	(1)ב14	38	4
54	(5)15	15	(2)ב14	39	5
55	א15	16	(3)ב14	40	6
56	ב15	17	(1)ג14	41	א6
57	16	18	(2)ג14	9	(1)8
59	א16	19	(3)ג14	10	(2)8
60	(1)17	20	(4)ג14	11	9
61	(2)17	21	(1)ד14	12	10
62	18	22	(2)ד14	42	11
25	19	23	(3)ד14	13	12
8	20	24	ה14	36	13
הושמט	21	43	(1)ו14	(ד)27(א)(ב)(ג)	א13(1)(א)
התוספת	התוספת	44	(א)(2)ו14	28	א13(1)(ב)
(ג)27	תשי"ג 3	45	(ב)(2)ו14	29	א13(1)(ג)

מונחים הרווחים בפקודת הנמלים

barge	אַרְבָּה
slipway	ממֶשֶׁה
berth	מִנְגָּשׁ
shed	מָסוֹךְ
clearance	מַפְדָּה (ממכס)
pilot	נָתַב
piloting	נְתִיב [ניתוב]
navigator	נָוֵט [נווט]
navigation	נְוִיט [ניווט]
stevedore	סָוֵר [סוור]
perishable	פְּסִיד